23ոդ ՏԱՐԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ՄԱՐՏ 1892 ԹԻՒ 169

ՏԼՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԲԵՐԱ, ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ՍԻՒԷ Տ'ԱԼԼԸ

Խմբագրության ուղղուած նամակ կամ այլ
գրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK"
Péra, Cité d'Alep, CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալոյ	համար	Տարեկան	300	թիւ	75 դր. Մէջբս
»	»	Վեցամսեայ	150	»	40 » »
Գաւառներու		Տարեկան	300	»	100 » »
»		Վեցամսեայ	150	»	50 » »
»		Եռամսեայ	75	»	25 » »
Օտար	երկրաց	Տարեկան	300	»	25 ֆրանգ

Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի
100 դրշ.ի տեղ 115 դրշ.)

درجیه نیك اوغلنده طب اولنمشدر
سنه‌لك اداره سی عزیز

10 ՓԱՐԱՅ

ԱՆՏԷՐ ԴԻԱԿԸ

Բերայի մէջ այս երկուշաբթի օր պատահեցաւ դէպք մը որուն դուրս չտուի ա՛և է նշանակութիւն, մանաւանդ որ այդպիսի դէպքեր շատ կը պատահին։ Այս դէպքին ու անոր նմանօրինակներուն վրայ կ'արժէ որ պահ մը ուշադրութիւննիս դարձնենք, վասնզի իրենց մէջ կը պարունակեն մեր Պոլսեցիներուն սրտի ու գաղափարի փիլիսոփայութիւնը։

Երկուշաբթի օր ի Բերա Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին քովերը մեռել մը կար. եկեղեցին կը մերժէր դագաղ մը, քահանայ մը, ապօթք մը, ափ մը հող տալ այդ դիակին։ Մեռնողը չգոյացող մեզա՞ր մըն էր, եկեղեցիին օրէնքները ոտնակո՞ղ րլած էր, եկեղեցէն մեր-ժուա՞ծ մըն էր, նզովեա՞լ մըն էր. ոչ. ասոնցմէ աւելի գէշ բան մըն էր։—աղքատ մըն էր. ու աղքատներուն ալ է՛ն գէշ տեսակէն էր. —ղէյղ մըն էր։

Պանդուխտը մեռած էր անօթի, անգէղ անդարման, պարտքի տակ. գրպանին մէջ ասեղ մը չկար։ Հէմշէրիները կ'երթան ուղղակի հո՛ն ուր ամէն օր կը փնտռեն իրենց գործադրելիք մահիճականքն, հո՛ն ուր է հոգիի ապաստանարանն։ Աղքատներուն երանի՛ կարդացող իրենց Քրիստոսին սան դուռը կը ղրկեն հաւատքով,

Բա՛ց դռնակդ, ես քու ղարիպ որդեակդ եմ. ու դուռը չբացուիր։ Ականջ կը դնեն որ ներսէն լսեն ծիտանի մերամաղձիկ ձայնն որ կանչէ իրենց "եկա՛յք առ իս"։ Այդ անուշ ձայնին տեղ խռպոտ հազագ մըն որ կը գոչէ.

—Հարիւր ղուրուչ բերէք որ դուռը բացուի։

Սեա՞լ զարկած են։ Չէ՛. բայց Հայոց եկեղեցին հիմա չունի բաց դուռ մը աղքատներուն համար, խեղճերուն համար. Հայոց եկեղեցին հիմա չէզ ունի. ալաֆռանկա է։ Ողորմած քահանային տեղ «ոչ»էօն ունի. սիրտը չէ որ կը սիրապետէ եկեղեցիին մէջ, եկեղեցիին տէրն այժմ հաշիւն է։ Զգացում, գութ, սիրտ կը փնտռե՞ք Պօն Մարշէին, Ծրմիվիլին, Ֆրամանին. ինչո՞ւ ուրեմն խոտապահանջ կ'ըլլաք խանութ-եւ-եկեղեցիին մէջ։ Վաճառականութեան մէջ զգացում փնտռելը առհասարակ օրէնքներու ընդհանուն է։

—Ագա՛, ո՞վ կանչենք որ վերցընէ մեր մեռելը։

—Հարիւր ղուրուչ։

—Ագա՛, ուրիշ կրօնք ունեցողներո՞ւն դիմենք մեր մեռելը վերցընելու համար։

—Հարիւր ղուրուչ։

—Ագա, ուժդ պահենք. հայ քրիստոնեայ է մեռնողը. բարի մը չունի. պարտքի տակ մեռաւ, օրլուա չօճուխի տեր է։

—Հարիւր ղուրուչ։

—Ագա, մենք ալ աղքատ ենք. քանի մը ղուրուչ որ խոչ ընենք, անալ ջուա չօճուխին պիտի ղրկենք։

—Հարիւր ղուրուչ։

Արկղակալը անողոքելի է, նման պահակի մը որ իրեն տրուած հրամանէն չկրնար անցնիլ։ Եւ պանդուխտներն այս երկուշաբթի ըրին ինչ որ շատ անգամ կ'ընեն, մանաւանդ ի Գալաթիա։ Խանութէ խանութ կը մտնեն, մէկէն տասնոց մը, միւսէն քսանոց մը մուրալով, ձրկնորսէն, խահվէճիէն, փերեզակէն, ծխավաճառէն կը յաջողին ամբողջացնել հարիւր դահեկանը որ Հոգի Ս. Հոգիի էէքէրեսը «Սէզամ, բացուէ՛ դուռն կ'ըլլայ։ Եկեղեցիին դռները կը բացուին։

Փա՞ռք Աստուծոյ. ա՛լ սկսած է օրհնութեան ու հանդատեան շարականն Աստուծոյ առջեւ. խոնկը բուրուառին մէջ կը ծխի, և մուխը կը բարձրանայ ուղիղ սրտերէ վեր թռչող—պանդուխտներու սրտերէն թռչող—ապօթքներու հետ. մոմերը կը վառուին լուսաւորելու մթին տխրութիւնն որ կը ձգուի դէմքերուն վրայ։

Բայց ո՞վ պիտի փարատէ սրտերու տխրութիւնը։ Պէտք է հաւատալ որ պանդուխտներու սրտէն բան մը կը պակսի ամէն անգամ որ եկեղեցին կը վիրաւորէ ղիրեն։ Վէրք մը ղոր մեղ կուտայ հակառակորդ մը կամ անձ մը որուն համար անտարբեր ենք, չցաւցներ մեր հոգին, որքան ալ խորունկ ըլլայ այդ վէրքը. բայց սիրելիի մը կողմէ ամեն նախեմեա խայթուած մը կ'արիւնէ սրտերնիս։ Պանդուխտն որ այնքան կը սիրէ Ժամն, ի՞նչ զգացում կ'ունենայ այդ խեղճն երբ իր պաշտած տաճարին դուռը փակ կը տեսնայ իր մեռելին առջեւ։ Ի՞նչ կը հասկնայ պանդուխտը հաշուական նրբութիւններէ. ամէն օր ինք թապալը տակ կը ձգէ. ամէն օր մոմ կը վառէ, ամէն օր կանթեղին մէջ եղ կը լեցնէ, և իրաւունք չունի՞ որ օր մըն ալ իր մէկ աղքատն առանց տակի թաղուի Քրիստոնէական արդարութեան գիտակցութիւնն է որ կ'արթընցնայ անոր սրտին խորհրդաւորութիւնն իրեն զայրոյթ կը պատճառէ. այն օրն որ պանդուխտները սկսին ղայրանալ իրենց եկեղեցիին դէմ, այն օրն որ սկսին տրամարանել եկեղեցիի հանդէպ, այդ օրը մեր եկեղեցին տասկալի հարուած մը կ'առնէ։

* * *

Պոլիս պարտական է ձրի վերցընել աղքատ պանդուխտներու մեռելները. չնորհք մը չէ այս որ կը պահանջենք այլ իրաւունք մը։ Պոլսի մէջ կան 40,000էն աւելի պանդուխտներ որոնց ամէնքն ալ շաբաթը դէթ մի անգամ եկեղեցի կ'երթան. ամէն եկեղեցի դնացող պանդուխտ առնուազն քառասուն վարայ կը ձգէ հոն, ըսել է շաբաթը 400 օսմանեան ոսկի կ'առնենք պանդուխտներէն և տարին 20,800 ոսկի. Թողունք Զատիկ, Ծնունդի, Տարեմուտի օրերը, Թողունք քահանաներու բացէն արուածները։ Եւ թէ այդ 20,800 ոսկիին կէսն ալ ոլոր հաշուինք,—ինչ որ չէ—գարձեալ տարին 10,000 ոսկիէն աւելի կուտան պանդուխտները մեր եկեղեցիներուն. մենք ատոնց վոխարէն ի՞նչ կուտանք. կը մերժենք իրենց մէկ պանդուխտը ձրի վերցընել։

Այս խնդիրը պէտք է կարգադրել. Պատրիարքարանի պարտականութիւնն է այդ գործը ձեռք առնել և հարկ եղած տնօրինութիւնները ընել որպէսզի եկեղեցիները ձրի վերցնեն աղքատ պանդուխտները։ Թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս պարտաւոր ենք այս բանիս։

Իսկ եթէ ազահութիւնն այնքան առաջ տանինք որ ականջնիս գոցենք այս արդար պահանջումին, այն ատեն թող ամէն եկեղեցի դուռ գանձանակ մը դրսի, վրան դրուած «ՍԵԻ ՕՐԻ ԳԱՆՁԱՆԱԿ»։ Ամէն պանդուխտ եկեղեցիէն ներս մտած ժամանակ անոր մէջ բան մը կը ձգէ. և երբ իրենցմէ մէկուն հարմար սեւ օրը գայ, չեն պարտաւորուիր խանութէ խանութ մաբալ. ամենուն գանձանակն է այն. իրենք իրենց տտակովը կը թաղուին.

Մենք կ'առաջարկենք պանդուխտներուն որ իրենք առանց երկար սպասելու ամէն շաբթի մէջ մէկ դանձանակ առնեն, տանին եկեղեցիի թաղական խորհուրդներուն յանձնեն որպէսզի կախուի տաճարին դուռն, ու հիմակուց իրենք սկսին ձգել ամէն շաբաթ բան մը. ինչ որ ներսի գանձանակին մէջ պիտի ձգեն, անոր մէկ մասը թող դրսի գանձանակին մէջ ձգեն. ան ալ Աստուծոյ գանձանակն է. ու հաւատամ տտակովը կրնան վերցնել ոչ միայն իրենց աղքատ մեռելները, այլ և Պոլսեցիներուն ալ աղքատները, վասնզի տասնք ալ կը մերժուին եկեղեցիէն, տասնք ալ գթութեան կարօտ են։

ՆԵՐՍԷՍ ՇԱՀԼԱՄԵԱՆՑ

ՀՌՈՄ, 16 մարտ

Ցաւօք սրտի կ'իմացնեմ մեր հասարակութեան Պ. Շահլամեանցի հանդիպած ադաւոր ու ողբալի աղէտքը։ Բախտն որ կը Ժամի իրեն ապագայի ամենափառաւոր յոյսերով, միւս կողմէ իր գառն հարուածներուն տակ կը փութէ ընկճել զայն։ Անողոք թոքատապ մը խլեց իրմէ երիտասարդ ամուսինը, Անոնա Բաբայեան, հայկական կնոջ իսկական տիպար մը, հաւատարմութիւն, հաւատարմութիւն, հաւատարմութիւն։ Պ. Շահլամեանց, տարաբախտը, չէ կարող տակաւին հաւատալու իր անդարմանելի կորստին. մինչդեռ Մալթայէն կը դառնար յաղթական ու յուսալիր, այն մտքով որ դառնայ իր հայրենիքն ի Կովկաս, իր ընտանիքին ծոցը, տուն տեղ կազմելու, ահա մահը ուխտ օրուան մէջ կը յափշտակէ 24 տարուան, կեանքի ամենագեղեցիկ հասակին, իր ամուսինը, թողլով երկու զաւակներ այսինքն հրեշտակներ, մին Շուշան միւսն Արմենակ։

Այս աղէտքը կուգայ կեցնել Պ. Շահլամեանցի փայլուն յաջողութեանց թռիչքը։ Մալթայի մէջ իր ըրած ակզնաւորութիւնը նուիրագործումն եղած էր իր տաղանդին։ Մալթա դէն 1891 դեկտեմբեր 18 թիւ 3343 լրագրին մէջ այսպէս կը գրէր. «Շահլամեան նոր աւիւ մը ունեցանք վերստին լսելու հեչտալից թաւշախառն ձայներն, որով եւս առաւել կը գրէր. «Շահլամեան նոր աւիւ մը ունեցանք վերստին լսելու հեչտալից թաւշախառն ձայներն, որով եւս առաւել հաճոյացանք նոր անուանի թենորին Պ. Շահլամեանցի արժանիքին վրայ։ Վերջին ժամանակներն արդէն Պ. Շահլամեանց Պոլսի, Բեդրպուրկի, Կովկասի, Ռուսիոյ այլ եւ այլ նուագածհանդէսներու մէջ փառաւոր ապացոյցներով իր տաղանդը երեւան հանեց, բայց Թատրոնի մէջ երգած չունէր տակաւին։ Առաջին անգամ ըլլալով Մալթայի Թէատրոնի մէջ ներկայացաւ ու ժողովրդին հետաքրքրական մեծ ցոյց եւ չարժանիք եղաւ. խուռն բազմութիւն մը Թատրոնին սրահը ծեփած էր՝ ուրկէ յուսահատ չի մեկնեցաւ։ «Տէզերթօ սուլլա Թէատա» ներկայացման մէջ ճշմարիտ յաղթանակ ձեռք բերաւ. իսկ «Տի Գուէլլա Բիատա» ոտանին մէջ յաղթանակին չափը անցուց եւ կուրծքի սքանչելի ձայն մը արձակեց, որ յատուկ է միայն Թամանեօին (1)։ Անտարակոյս ենք որ մի քանի տարուան մէջ մեր մարգարէութիւնը պիտի կատարուի, այսինքն Շահլամեանց դարուս ամենահռչակ թենորներուն կարգը պիտի անցնի»։

Նաթոլիի մէկ քանի լրագրեր, ինչպէս Լ'Բուէնի, Լ'Բիէթրօ փէլ Մատինօ, Լ'Բոնէյլ, Ռոմա եւայլն Ֆոռնոնէ, Լ'Բոնէյլ, Ռոմա եւայլն եւ այլն, ամենքն ալ միաձայն մեր հայ թենորին արժանավայել դրուատիքը երգեցին, իսկ էր մի քանի մամուկներ Թիւնները Նաթոլիի մեծատանց նուագահանդէսներուն եւ երաժշտական ընկերութեանց երեկոյթներու մէջ, առիթ եղան Թատերգական վարչութեանց ուշադրութիւնը գրաւելու ղինքը հրաւիրելու մտօք։ Հաստատ գիտեմ որ Նաթոլիի Սան-Գառլօ մեծանուն Թատրոնին վարչութիւնը իրեն առաջարկութիւն ըրած էր մինչեւ մայիս երգելու, բայց ինքը չէր կարողացեր յանձն առնելու նախ իր սգաւորութեան պատճառով, երկրորդ յատկապէս պարտաւոր է մարտ ամսուն ներկայանալու Բեդրպուրկի կայսերական Թատրոնին։

Այժմ Պ. Շահլամեանց Նաթոլի է, քիչ օրէն կ'առնէ իր զաւակներն եւ կը մեկնի ի Բեդրպուրկ, Միլանի, Վենետիկի եւ Վիէննայի ճանբով, եւ յետոյ ի Կովկաս զաւակները հոն Թողու։

Իսկ Թէ իր փառաւոր յաղթանակներն ու գովինները զորս ամենայն սրտով կը բարեմաղթենք, մոռցնել տան, ինչ կ'ըսեմ, մեղմացնեն իր արդար ցաւուն կսկիծը։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՆ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԱՒՈՐՆԵՐԸ

Տրապիզոնի ազգաբնակութիւնը կը կազմեն ծագումնին մոռցուելով տեղական բնաւածնները, Երզնկայէն, Կիւրինէն, Կարինէն, Կիւմիւշխանէէն, Վանէն, Թամզարայէն, Բաբերդէն, Ակռակիրէն եւ առաւար Թուով ալ չրջակայ գիւղերէն գաղթականներ։ Ասոնք անխտիր կազմած են տեղւոյս այն դասակարգերը որք, ինչպէս ամէն տեղ, կը կոչուին հարուստ, միջին եւ հասարակ։

Ամէն ցեղէ՛ քաղաքիս ամբողջ ժողովրդեան մէջ առաջնակարգ հարուստ տարրը կը կազմեն մեր մահմետական հայրենակիցները՝ որք հողին ու ղրամին ուժերուն հետ ուշիմութիւնը, կրթութիւնը, գործունէութիւնը միացուցած՝ հակայաքայլ կը յառաջադիմեն վաճառականութեան եւ արհեստից մէջ։ Վաճառական եւ արհեստաւոր՝ երկրորդ տեղը կը բռնեն Յոյներն՝ որք յիսուն տարուան կրթական անընդհատ գործունէութեամբ զարգացեալ՝ կարեւոր դիրք գրաւած եւ օտար երկիրներու մէջ իսկ վարկ ու համբաւ ստացած են։ Իսկ կաթոլիկ Հայերն՝ իրենց աննկուն Թուոյն համեմատութեամբ՝ Թէեւ զուրկ տոհմային կեանքէ, նիւթապէս աւելի կ'արժեն քան 8-900 տուն հայ եկեղեցւոյ պատկանող հայեր։ Աչքի առաջ ունենալով մեր եւ կաթոլիկներուն Թուոյն համեմատութիւնը, նոքա աւելի հարուստներ եւ վաճառականներ ունին։ Իրենց կեանք ու յարաբերութիւններ դիրենք աւելի ծանօթացուցած են եւրոպական դրամատարց ու հաստատութեանց՝ որք իրենց ճիւղերն ունին երկրին մէջ եւ որոց կը ծառայեն միայն կաթոլիկ հայ երիտասարդներ։

Պէտք է խոստովանիլ Թէ մեր պրաւած դիրք աննկուն է։ Եթէ տասնեակ տարիներէ ի վեր երեւան եկած չըլլային մէկ քանի տուներ, բոլորովին անմխիթար պիտի մնայինք։

Երեք կարգի վաճառական ունինք.—արտածող, ներածող եւ չանձնակատար։

Արտածութեան գլխաւոր նիւթերն են կաղին, ծխախոտ եւ լուբիա. ներածութեան գլխաւոր նիւթն է մանիֆաքթօրա զանազան տեսակ ապրանքներ։ Հայ վաճառականներն այս երկու ճիւղերուն մէջ կը գործեն։ Ծարդ գաղթական վաճառականը միայն մանիֆաքթօրաչի էր. այժմ մխիթարական է տեսնել որ սկսած են այդ նահապետական աւանդութենէ չեղրել եւ արտածութեան մէջ միանալ տեղացի վաճառականին հետ։ Գործակատարներ ալ կան որ երկու ճիւղին մէջ ալ կը գործեն։ Գործակատարք գրեթէ ամբողջովին գաղթականներ են Վանէն, Կարինէն, Երզնկայէն եւ Կիւմիւշխանէէն։

Հայ արհեստաւորներ միայն ոսկերիչ, պղնձագործ, հիւսն, կօշկակար ու զերձակ են։ Այս արհեստներէն դուրս արհեստ սեղմիլ կարծես մեղք է Տրապիզոնցի հայերուն։ Մէկ քանի հատ ալ գաղթական ոստայնանկներ կան։ Բար կռող, ճարտարապետ, երկաթագործ կա՛մ չկան կամ մահմետական.—արհեստներ՝ որք ոսկերչութենէ, պղնձագործութենէ հազար անգամ աւելի կարեւոր ու չահաբեր են ի Տրապիզոն եւ որոց մէջ մահմետական ու չոյն հայրենակիցներ հարստութիւն կը դիզեն։ Մեզմէ մէկ հատ հացագործ չունինք. հացագործները կա՛մ Արզուկնցի կաթոլիկներ են, կամ Կիւմիւշխանէցի չոյներ։

Հայ արհեստաւորներն հետզհետէ նիւթական անզոհացուցիչ վիճակի կ'ենթարկին. արդէն ոսկերչութիւնն եւ մանաւանդ պղնձագործութիւնն իրենց կարեւորութիւն ու արժէք կորնչնելու վրայ են. այս վիճակին վրայ աւելցնելով Հայոց ծուլութիւնը՝ այն ծուլութիւնը որ Հայրենէի 14րդ. Թուոյն մէջ չատ լաւ բացատրուած էր, ծախուց, պլտռոյց բաղմանալը, անտեսագիտական մեր հայրենաւանդ կեանքի խանգարումը, զգալի տագնապ յառաջ բերած են արհեստաւոր եւ փոքր դրամատէր դասերու մէջ, որոց մեծագոյն մասը կամ պարտքի տակ ենթարկուած կը հեծեն եւ կամ հազիւ օրն օրին կ'ապրին։ Այդ դասակարգերէն բարեկեցիկ ընտանիքներ այս օր մտոի վրայ կը համրուին։

Եթէ մեր հայրեր իրենց գիտցածէն քայլ մ'առաջ անցնիլ չմտադրեցին, նոր սերունդը աւելի մեղադրելի է արհեստանեռու նկատմամբ իր անտարբերութեամբը։ Եթէ մեր վարժարանաց յոռի կամ կիսատ կրթութիւնը իր գլխաւոր ազդեցութիւնը ունեցած է այս դժբաղդութեան մէջ, դէմ կը պարտաւորինք մեծ զղջոյն—աչխարհէն, մեզ հետ բնակակից ժողովուրդներէն դաս առնել եւ դարմանել մեր զբաղդութիւնը։ Եթէ Տրապիզոնի Հայոց նոր սերունդը իրեն օրինակ բռնէ մահմետական ու չոյն լրջախոհ սերունդը, եթէ ատորնութիւն չհամարէր անոնց հետ

(1) Այժմեան իտալական աւենայայտնի աչխարհահռչակ տատամիքական Թենորն, որու համար Վեռտի իր վերջին օպերան՝ Օթելլոն գրեց։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ ՀԱՐՑԱՐԱՆ

ԿՈՂՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մեզ գրում են Ղարսի նահանգից.

Ղարսում ապրում են մեծ մասամբ ռուսներ, որոնք զբաղվում են հիմնականում անասնապահությամբ և հողագործությամբ։ Ղարսի նահանգի գյուղերում ռուսերի տնտեսությունները ունեն մեծ հողատարածություններ, մեծաքանակ անասուններ և ամենաժամանակակից գյուղատնտեսական գործիքներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ապրում են ամենահարուստ կերպով։ Նրանք ունեն ամեն տեսակ հարմարություններ, ինչպես՝ ջրհորներ, ջրհորներից ջուր հանելու համար հատուկ մեքենաներ, ջրհորներից ջուրը տներ տանելու համար ջրատարներ և այլն։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձիեր, որոնք գնում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոչխարներ, որոնց բուրդը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոշոր եղջերավոր անասուններ, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոզեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հավեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձվեր, որոնք նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ձվավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեղու, որոնց մեղրը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեղրավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ցորեն, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ալրաղացներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գարի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գարեկալ գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ կարտոֆիլ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող կարտոֆիլավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ բանջարեղեն, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող բանջարավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ պտուղ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող պտղավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գինի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գինեվաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ օղի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող օղեվաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գարեջուր, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գարեջրավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ծխախոտ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ծխախոտավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ թեյ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող թեյավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ շաքար, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող շաքարավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ աղ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող աղավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ պղպեղ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող պղպեղավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ դարչին, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող դարչնավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեխակ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեխակավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հնդկաձավար, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող հնդկաձավարավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ բրինձ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող բրնձավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոլոռ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ոլոռավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ լոբի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող լոբավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոսպ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ոսպավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ սիսեռ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող սիսեռավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ կորեկ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող կորեկավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ տարեկան, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող տարեկանավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ վարսակ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող վարսակավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գարի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գարեկալ գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ցորեն, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ալրաղացներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձիեր, որոնք նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ձիավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոչխարներ, որոնց բուրդը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող բրդավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոշոր եղջերավոր անասուններ, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոզեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հավեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձվեր, որոնք նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ձվավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեղու, որոնց մեղրը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեղրավաճառանոցներին։

Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ցորեն, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ալրաղացներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գարի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գարեկալ գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ կարտոֆիլ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող կարտոֆիլավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ բանջարեղեն, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող բանջարավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ պտուղ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող պտղավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գինի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գինեվաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ օղի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող օղեվաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ գարեջուր, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գարեջրավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ծխախոտ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ծխախոտավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ թեյ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող թեյավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ շաքար, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող շաքարավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ աղ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող աղավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ պղպեղ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող պղպեղավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ դարչին, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող դարչնավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեխակ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեխակավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հնդկաձավար, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող հնդկաձավարավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ բրինձ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող բրնձավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոլոռ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ոլոռավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ լոբի, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող լոբավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոսպ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ոսպավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ սիսեռ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող սիսեռավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ կորեկ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող կորեկավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ տարեկան, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող տարեկանավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ վարսակ, որը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող վարսակավաճառանոցներին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ ՀԱՐՑԱՐԱՆ

Մեզ գրում են Ղարսի նահանգից.

Ղարսում ապրում են մեծ մասամբ ռուսներ, որոնք զբաղվում են հիմնականում անասնապահությամբ և հողագործությամբ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն մեծ հողատարածություններ, մեծաքանակ անասուններ և ամենաժամանակակից գյուղատնտեսական գործիքներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ապրում են ամենահարուստ կերպով։ Նրանք ունեն ամեն տեսակ հարմարություններ, ինչպես՝ ջրհորներ, ջրհորներից ջուր հանելու համար հատուկ մեքենաներ, ջրհորներից ջուրը տներ տանելու համար ջրատարներ և այլն։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձիեր, որոնք նրանք գնում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոչխարներ, որոնց բուրդը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոշոր եղջերավոր անասուններ, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոզեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հավեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձվեր, որոնք նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ձվավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեղու, որոնց մեղրը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեղրավաճառանոցներին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ ՀԱՐՑԱՐԱՆ

Մեզ գրում են Ղարսի նահանգից.

Ղարսում ապրում են մեծ մասամբ ռուսներ, որոնք զբաղվում են հիմնականում անասնապահությամբ և հողագործությամբ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն մեծ հողատարածություններ, մեծաքանակ անասուններ և ամենաժամանակակից գյուղատնտեսական գործիքներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ապրում են ամենահարուստ կերպով։ Նրանք ունեն ամեն տեսակ հարմարություններ, ինչպես՝ ջրհորներ, ջրհորներից ջուր հանելու համար հատուկ մեքենաներ, ջրհորներից ջուրը տներ տանելու համար ջրատարներ և այլն։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձիեր, որոնք նրանք գնում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոչխարներ, որոնց բուրդը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոշոր եղջերավոր անասուններ, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոզեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հավեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձվեր, որոնք նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ձվավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեղու, որոնց մեղրը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեղրավաճառանոցներին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ ՀԱՐՑԱՐԱՆ

Մեզ գրում են Ղարսի նահանգից.

Ղարսում ապրում են մեծ մասամբ ռուսներ, որոնք զբաղվում են հիմնականում անասնապահությամբ և հողագործությամբ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն մեծ հողատարածություններ, մեծաքանակ անասուններ և ամենաժամանակակից գյուղատնտեսական գործիքներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ապրում են ամենահարուստ կերպով։ Նրանք ունեն ամեն տեսակ հարմարություններ, ինչպես՝ ջրհորներ, ջրհորներից ջուր հանելու համար հատուկ մեքենաներ, ջրհորներից ջուրը տներ տանելու համար ջրատարներ և այլն։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձիեր, որոնք նրանք գնում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներ։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ոչխարներ, որոնց բուրդը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող գործարաններին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոշոր եղջերավոր անասուններ, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ խոզեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ հավեր, որոնց միսը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող միսավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ ձվեր, որոնք նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող ձվավաճառանոցներին։ Ղարսի նահանգի ռուս գյուղացիները ունեն նաև մեծ քանակությամբ մեղու, որոնց մեղրը նրանք վաճառում են Ռուսաստանի տարբեր նահանգներում գտնվող մեղրավաճառանոցներին։

Ուրախութեամբ տեսանք որ հանդիսականները ամէնքն ալ երեկոյթին վերջանալուն սպասեցին հակառակ յայտագրին երկարութեան ։ Ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ իրենք մի միայն տրամադիր են զուարճանալի բաներ լսել, ինչու որ այդպէս չէին վարուած վերջերս գիւղին մէջ տրուած նուագահանդէսին ատեն ։

* *

Վերջացնելէ առաջ պարտականութիւն մը ունիմ կատարելիք ։ այն է ջերմ շնորհաւորութիւններ ընել ամէն անոնց որք այս երեկոյթը կազմակերպած էին ։

Ասոնց գլուխն է Նորատունկեան էֆէնտին որ իր ծանօթ հաճոյակատարութեամբ չմերժեց իր հովանաւորութեան տակ առնել ի նպաստ աղքատներուն այս ձեռնարկը ։

Մասնախումբին անդամք հոգւով աշխատեցան կարելի եղած արդիւնքը ձեռք բերելու համար ։ Մենք որ ի մօտոյ տեսանք այդ պարոններու աշխատութիւնը, գիտենք ինչ դժուարութեանց հանդիպեցան, որքան հնարքներու դիմեցին իրենց աղքատներուն օգտակար ըլլալու համար ։

Գիւղին հայ աղքատներուն երախտապարտ ըլլալու են Մաղաքեան Արթուր, Ղազարոսեան Մելիք եւ Ֆնտքլեան Արշակ էֆէնտիներու, որք անհուն բարեացակամութիւն եւ անխոնջ աշխատութիւն նուիրեցին՝ կարելի եղածին չափ յաջողութիւն գտնելու համար ։

Եւ գտան ։ Յ. ԱԼՓԻԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա երկուշաբթի օր իր կողմէ Ս. Պատրիարք Հօր զրկեց Կիւլլապեան Միքայէլ էֆէնտին, Նորին Սրբազնութեան ողջութիւնն իմանալու համար ։

Սրբազանը թէեւ ապաքինած է, բայց չէ կրցած տակաւին Պատրիարքարան իջնել ։

——

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Երէկ կրօնական ժողով չգումարուեցաւ ։ այսօր Խառն ժողովը նիստ պիտի ընէ ։

——

ՄԻՆԱՍ ԷՖԷՆՏԻ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բազմաշխատ ուսուցիչ, խմբագիր, հրապարակագիր, հեղինակ Մինաս էֆէնտի Գաբամաճեան երէկ վախճանեցաւ ։ Բաւական ատենէ ի վեր կը տառապէր կուրծքի հիւանդութեամբ, սակայն ոտքի վրայ էր ։ երէկ Պատրիարքարանէն տուն վերադառնալով, քիչ յետոյ հոգին կ'աւանդէ ։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր ի Գում-Գաբու ։

——

Կ'ըսուի թէ Պանտըրմայի Տ. Ոսկի քահանան Պոլիս եկած է, բայց ուր ըլլալը յայտնի չէ ։ — Ապահովաբար ո՛չ Պատը գեղ, ո՛չ ալ Ղալաթիա երեւցած ըլլալու է ։

——

Սէլանիկէն կը գրեն մեզ ։

«Տասը տարիէ ի վեր ի Գավալա հաստատուած Կ. Գ. անձն, որ տեղւոյն Րէժիի փաստաբանն էր, ամիս մը առաջ կը մեռնի ։ Այդ անձը յոյն կնոջ մը հետ կենցաղավարելով առանց պսակի, աղջիկ մը ունեցած էր անկէց որ ի Պոլիս հայ վարժարանի մը մէջ կը կրթուէր ։

«Հիմա Յունաց Մետրապոլիտն, այդ պահծու կինն իբր օրինաւոր ժառանգ նկատելով, մեռնողին տունը կնքել տուած է, հակառակ օրէնքի ։

«Մեռնողին եղբայրը Սէլանիկի իշխանութեանց դիմելով բողոք բարձած է այս վարմունքին դէմ ։ Տեսնենք գործն ի՛նչ վախճան պիտի ունենայ ։»

——

Եղիա էֆէնտի Տէմիրճիպաշեան յանձնած է մեզ ժողովրդական դասախօսութեանց շարք մը արդի հայ Գրականութեան վրայ, որոց մէջ կը քննէ արդի Ոգին, արդի Ճաշակն եւ արդի Լեզուն ։ Այդ յօդուածներուն առաջինը կը հրատարակենք վաղն եւ միւսներն յաջորդաբար ։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

1892 ՄԱՐՏ 11/23 (Ն. Տ.)

——

Թուական Հայոց. - ՏՅԶԳ. 1384 . Արեգ Դ.

Տօմարական Թուական. — ՌՅԽԱ. 1341

Թուական Հիճրէթի. — 1309 . Շապան 24 (որ Լուսնի) ։ — Գասըմ 138 ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ. — Դկ. Իդ. օր Մեծ-պահոց ։ ՄԻՋԻՆՔ ։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ. —1799 . Զաքարիա Պատրիարք կաղզուանեցի կը վախճանի ի Կ. Պոլիս ։

1836 . Տրուեցաւ Ռուսահայոց Բարձրագոյն կարգադրութիւն (Պոլոժէնիա) եկեղեցական կառավարութեան համար ։

——

ՄԵՏԷՕՐԱԲԱՆԱԿԱՆ

Ծագումն արեւու	(Ը. Ն.)	6,2
Մուտն արեւու	»	6,13
Միջօրէայ Եւրոպացւոց		12,6,49
Միջօրէայ Տաճկաց		5,40

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Երկուշաբթի օր Լոնտոնի պորսային մէջ գիներու փոփոխութիւնը ցոյց կուտային ձգտում մը լաւ բըռնելու ։ միայն խեղճ հելլենական թուղթերն են որք անմասն և անբաժին կը մնան այս բարեյաջող դուշակութենէն, մանաւանդ թէ ½ միութիւն եւս կը կորսնցնեն ։

Ի Բարիզ բարձրացումի շարժումը աւելի ակներեւ է ։ Իտալական Ռանթը ⅛ և սպանիական արտաքինը ¾ վրայ դրած են ։ Հելլենական փոխառութիւնները նոյնպէս քիչ մը աւելի հաստատուն էին ։ Դալով օսմանեան թղթերուն՝ ամէնքն ալ լաւացեր են, բաց ի սէրի Գ էն որ անկումի մէջ էր ։ Լաւացումը աւելի էր իրիկուան պզտիկ պորսային մէջ ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

(10 Մարտ)

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

Երեք ամիս Լօնտրայի վրայ	110 3/16
» » Բարիզի վրայ	22 92½

ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ առտու բացուեցաւ	21 8
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	21 9

ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն	76 20

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն Սէրի A.	46 ¼
» » B.	27⅜
» » C.	19⅜

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Րումէլի երկաթուղի ... Ֆր.	73 50
Թրամուէյ ... ոսկի	605
Ռէժի	15 33

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. Ոսկի	100	20 Ֆրանք	87 20
Մէճիտ	108 14	Անգղ. Ոսկի	110 5
Պէշլիք	— —	Մոսքը Գեր. Ոս.	107
Մէճիտ ալթը	98 20	Իմպէրիալ	89 35
Թալաքեկ	22	Ֆլորին	51 15
Տէշ. Ղ. Սէրնի	7	Րուպլի Թուղթ	9

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դատական Նախարարութիւնը ծանուցած է Յունաց, Հայոց եւ Հռոմէական-Հայոց պատրիարքարաններուն թէ Պոլսէն արտասահման գացող քրիստոնեաներուն համար մուխթարներուն տուած վկայագրերը պէտք է որ դրոշմաթուղթ ունենան իրենց վրայ ։

Անտառներ եւ հանքեր ։ Մեծ-Եպարքոսն այս միջոցիս կ'ուսումնասիրէ հանքերու եւ անտառներու վրայ ընդարձակ տեղեկագիր մը՝ որ խմբագրուած է իր խնդրանքով ։ Այդ տեղեկագիրը անտառներու եւ հանքերու պաշտօնատան պատմութիւնը կ'ընէ հիմնարկութեան օրէն ի վեր, կը յիշէ տարուէ տարի կատարուած յառաջդիմութիւնը, կը պարզէ արդի կացութիւնը, կը թուէ այն խոչընդոտներն որք արգելք կ'ըլլան հանքային եւ անտառային շահագործութեանց զարգացման եւ այդ դժուարութեանց յաղթելու համար ձեռք առնուելիք տնօրինութիւնները ։

Թուրէյ կ'իմանայ թէ, անտառներուն եւ հանքերուն հասոյթներն աւելցնելու համար ձեռք առնուելիք տնօրինութիւններէն մին է օտար երկիրներէ Թուրքիա ներածուած փայտերուն մաքսատուրքն աւելցնել եւ անտառներէն փայտ կտրելու համար յեւրոպա ընդունուած դրութիւնն ի գործ դնել ։ Հիմա, մէկ տարուան մէջ փոքր քանակութեամբ վաճառուած փայտին քանակութիւնն է մէկ միլիոն խորանարդ մեդր, որուն համար տասը միլիոն ղրուշի տուրք կ'առնուի՝ մէկ խորանարդ մեդրին 10 ղրուշի հաշուով ։ Արդ, կ'ըսէ Թուրէյ, եթէ եւրոպական դրութիւնն ընդունուի, հասոյթը պիտի բարձրանայ 25 միլիոն ղրուշի ։

—Պէյրութի Նաւահանգիստը ։ Պէյրութէն առնուած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ, ձմռան բարեխառն օդերուն շնորհիւ, Պէյրութի նաւահանգստին աշխատութիւնները, զորս կը կատարէ ֆրանսական ընկերութիւն մը, լաւ առաջ գացեր են ։ Թումբը 600 մեդր երկայնութեամբ շինուած է ։ ամբողջ երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 1000 մեդր ։ Արդէն առագաստանաւերն եւ շոգենաւերը կ'ապաստանին նոր նաւահանգստին մէջ, որուն քարափներ կը շինուին հիմա ։

—Իտալացի Բանուորներ ։ Ծանուցուեցաւ թէ իտալական կառավարութիւնը քանի մը հազար անգործ բանուորներ պիտի դրկէր Սէլանիկ, ուր իտալական հիւպատոսն անոնց գործ պիտի տար երկաթուղիի եւ ճամբաներու շինութեան մէջ։ Այս լուր մեծ տխրութիւն պատճառած էր ի Սէլանիկ, ուր աշխատող բազուկի պակասութիւն չկայ, նոյն իսկ Սէլանիկէն ի Մանաստր շինուող երկաթուղիին համար ։ Ճշմարտութիւնը սա է որ միայն 62 իտալացի բանուոր գացեր են Սէլանիկ՝ իտալական կառավարութեան ծախքով եւ անոնց ալ կարելի չէ եղած անմիջապէս գործ գտնել ։

— Զինուորներ ։ Զէնք կրելու կարող քրիստոնեաները շատ անգամ խոյս կուտան զինուորական ծառայութենէն՝ ոստիկանութեան մէջ մտնելով ։ Այս բանին առաջքն առնելու համար, հրահանգ ղրկուեցաւ զինուորական բոլոր իշխանութեանց որպէս զի ոչ ոք ընդունուի ոստիկանութեան մէջ՝ մինչեւ որ չհաստատէ թէ կատարած է իր զինուորական ծառայութիւնը ։ Զապթիէներուն մարդահամարը պիտի կատարուի՝ հաստատելու համար թէ անոնց մէջ չկա՞ն գտնուիր այնպիսիներ՝ որք խոյս տուած ըլլան զինուորական ծառայութենէ ։

—Զինուորական Ճարտարապետական վարժարանին բարձրագոյն կարգի աշակերտները Իւ-Էօնիւ գացին՝ Անատոլուի երկաթուղիին այդ ճիւղին վրայ շինուած կամուրջները, թիւնէլներն եւ այլ աշխատութիւններն ուսումնասիրելու ։

— Պէնտէրի վրայ կատարուելիք նորոգութիւններն ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբն, որ իր աշխատութիւնները դադրեցուցած էր, երէկ վերսկսաւ իր ուսումնասիրութիւնները ։

—Շէյխէն Բէշիքթաշ տանող խճուղիին նորոգման աշխատութիւններն աւարտելու համար 19,800 ղրուշի գումար մը յատկացուած է կայսերական Իրատէով ։

—Նաւային աղէտ ։ Բեռցուլ բեռցած օսմանեան առագաստանաւ մը որ Պոլիս կուգար, այս ուրբաթ օր ընկղմեր է ի Էլմաս-Թապիա, Րիվայի մօտ (Սեւ ծով) ։ Նաւաստիներէն երկու հոգի ազատեր եւ երկուշաբթի օր մայրաքաղաք եկեր են ։ Ապրանքն 1000 օսմանեան ոսկիի ապահովագրուած էր աստ ։

—Եղեռնական արկած ։ Երկուշաբթի օր 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Լազարի անուն մարդ մը, որ Մանոլ անուն մէկը սպաննած էր ։

—Տը. Ցանօֆ պէյ Խանդանեան, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ ։

—Ի Հունգարիա գնուած 96 ձիեր նախընթաց օր մայրաքաղաք բերուեցան ։ Այդ ձիերն երէկ ղրկուեցան հեծելազօրքի զօրանոցները ։

— Կարինէն կը հաղորդեն թէ՝ կը գրէ Սինամօսլ, Անգլիա հիւպատոսարանի թարգմանին տունը գողեր մտեր են եւ արժէքաւոր խել մը բաներ վերցուցեր են ։

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեր է այս գողերէն երկուքը ։ միւսներն ալ ձերբակալելու կը հետամտի փութաջանութեամբ ։

—Զէյթուն ։ Զորլուէն եւ Էտիրնէէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, այս օրերս առատ ձիւն տեղացեր է այդ քաղաքներուն շրջակայքը ։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Պերլին, 21 մարտ

Նախարարապետ Քաբրիվիի ուղեւորութիւնը Հիւպէրթոթաքի դղեակը, կայսեր մօտ, ո՛ եւ է արդիւնք չունեցաւ նախարարական տագնապի կարգադրութեան նկատմամբ ։ Հանրային կրթութեան նախարարի հրաժարիլը ստոյգ է ։ Կ'ըսուի թէ գերմանական կայսրութեան նախարարապետի եւ Բրուսիոյ նախարարաց խորհրդի պաշտօններն իրարմէ զատելու խնդիրը վիճաբանութեան ենթարկուած է, բայց չէ ընդունուած ։

Պերլին, 21 մարտ

Պ. Քաբրիվի պիտի պահէ Գերմանիոյ նախարարապետութիւնը, բայց պիտի հրաժարի Բրուսիոյ նախարարական խորհրդի նախագահի պաշտօնէն ։

Ֆրետրիխզրուհէ, 21 մարտ

Պիզմարք իշխանը անհանգիստ է ։

Նիւ-Եորք, 21 մարտ

Արծաթի օրինագծի վիճաբանութիւնը վաղը պիտի սկսի ։

Աթէնք, 21 մարտ

Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը հերքուի այն լուր թէ Պ. Տէլիեաննի նախարարութեան փոփոխումը Երրեակ-Դաշնակցութեան գործն եղած ըլլայ ։ Անհիմն է նաեւ թէ Յունաստանի արտաքին քաղաքականութիւնը պիտի փոխուի ։

Կ'ապահովեն թէ երեսփոխանական ժողովի լուծման հրամանագիրը պիտի հրատարակուի հինգշաբթի օր ։

Բեզրպուրկ, 21 մարտ

Ռումանիոյ թագաւորը 10,000 ֆրանք ղրկեց ի նպաստ սովեալներու կազմուած յանձնաժողովին՝ որուն նախագահն է Զաբեւիչը ։

Մասուա, 20 մարտ

Աւազակներն սպաննեցին Պերթինի հարիւրապետն որ երեք բնիկներու ընկերակցութեամբ մարտ 18 ին Մոլասինայէն ճամբայ ելած էր ։ Բնիկներէ կազմուած օժանդակ խմբէն քառասուն հոգիի չափ գնացին աւազակներուն վրայ եւ սպաննեցին անոնց պետերէ մին ։ Աւազակներն աւզին անդին ցրուեցան ։

ՏՈՔԹԷՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆ
Ամէն օր, յետ կէսաւուր
ուղեղի, ողնածուծի եւ ամեն տեսակ ջղային հիւանդութեանց
որոնք են
խելքի պակաս, կաթուած, խելագարութիւն, անդամալուծութիւն, կրկնատեսութիւն (diplopie), լուսնոտութիւն (épilepsie), ուշաբարձութիւն (catalepsie) որովայնախեղդ (hystérie), շարժական ախտ (chorée), ջղացաւութիւն եւլն. եւլն.
ի Բերա, Պէքչար փողոց թիւ 9
20—50

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԵՍԴԸՐ
Հիմն. 1852 ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
1890 դեկ. 31 ին աւանդ տրուած գումար	1,658,078
1890 դեկ. 31 ին պահեստ	1,255,838
Հասոյթ 1890 ին	826,091

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և շրջակայքն, ինչպէս և նաւեր նաւահանգստին մէջ, վնասի ատեն արագ եւ խղճամիտ վճարում ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2, Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա ։
Գործակալ ՐԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Թ. ՍԱՆՃԱՔՃԵԱՆ
Մեծ Փողոց Բերայ, Հալէպ Չարշը

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (11)

ԹՈՒՂԹԻ ՓԱՌՔ

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՎԻՊԱԿ

Պատերէն մէկուն առջեւ, դաշնակ մը, լաթէ ծածկոյթին մէջ անշարժ, իր քով ունենալով նուագատետրերու համար սըղոտիկ եռայարկ պահարան մը ։ Անկիւն մը, յախճապակիէ ճենեմակ բարձր վառարանը կը ճարճատէր, ոսկեզօծ օղակներով համաչափօրէն պխսակուած իր սեւ խողովակը բարձրացնելով ուղղաձիգ ։ Գետինը, կակուղ մազոտ գորգերով ծածկուած, կոխող ոտքը կը փայփայէր ։ հոս հոն, մութ կարմիր թաւիշէ թիկնաթոռներ ու քանապէներ կը սպասէին, գրկաբաց ։ Մէջ տեղը կլոր սեղան մը ուր փողփողուն ճարմանդներով լուսանկարի սեւ ալպօմը կը փռուէր զարդարուն արծաթաղրուագ կողքովը, լուցկիի ամաններու, սիկարի պնակներու, լրագիրներու, հանդէսներու մէջ ։ Մաղկենկար ձեղունին կեդրոնը բազմաճրագ ջահ մը կը կախուէր, մոմերը ապակեայ պատեաններուն մէջ բանտուած ։

Թիւլպէնտճեանները բաւական դիւրակեցիկ էին, ինչ որ սովորաբար հարուստ կ'ըսուի մեր մէջ ։ Թիւլպէնտճեան Մարտիրոս էֆէնտին, մանիֆաթուրայի վաճառական էր, ու գործ կ'ընէր ֆրանսացի եւ անգլիացի վաճառականներու հետ, ինչ որ իրեն առիթ տուած էր քանիցս Եւրոպա երթալու ։ եւրոպական լեզու մը չէր գիտեր, բայց խելացի ու վարպետ մարդ ըլլալով, կը յաջողէր իր ձեռնարկներուն մէջ ։ վերջին անգամ իր աղջիկն ալ հետ տարած էր, եւ Վերժին, բնիկ Բերացի արդէն ուսեալ եւ զարգացեալ աղջիկ մը, Եւրոպայէն դարձին մտաւոր կատարեալ հասունութիւն մը բերած էր հետ, ճաշակ, սէր ու ճշմարիտ հասկացողութիւն գեղարուեստներու, որոնց բոլոր ճիւղերն ալ քիչ շատ կը մշակէր ։ Գեղարուեստի սէրն իրմէ փոխանցուած էր տան բոլոր անդամներուն, նոյն իսկ հին գլխաւորներուն, մեծ հօրն ու մօրաքըրոջը որք առանց հասկնալու, կը հաւնէին Վերժինին հաւնած բաներուն, անոր համակրութիւնները կ'իւրացնէին ։

Վահան ապշութեան պէս բան մը զգաց այդ սալոնէն ներս մտնելով, աչքերը մեծ մեծ բացած, կը նայէր ձեղունին, պատերուն, դաշնակին, մանր ու խոշոր բոլոր առարկաներուն ։ այդպէս բան երբեք չէր տեսած, ու գրեթէ կը վախնար լաւ մը նայելու թիկնաթոռին վրայ՝ որուն կակուղ հպումը իր մարմինը կը համբուրէր ։ այդ բարեկեցութեան, զարդարանքի, պերճանքի մթնոլորտին մէջ, յանկարծ վատութիւն մը ունեցաւ ակամայ, անզգալաբար, յիմար դատ. իր երազողի արհամարհանքը դրամին համար, որուն բարիքները կը տեսնէր հոտ սփռուած, եւ սկսաւ կասկածիլ գաղափարներուն երջանկութեան վրայ, այդ չօշափելի երջանկութեան ի տես ։

Բայց շուտ զգաց որ ծաղրելի կրնար ըլլալ չտեսի պէս չորս կողմը նայելով, եւ ջանաց անտարբեր ձեւ մը առնել, ներքուստ խնդալով իր խաղալիք կատակերգութեան վրայ ։ Ամէնէն լաւ լուսաւորուած տեղը նստեցուցած էին զինքը, ամէնքն ալ իր չուրջը չարուելով, Շաւարշը քովը, Վերժինը ճիշդ դիմացը, —դիտմամբ անշուշտ, ալ յիմարութիւն էր կասկածիլը, — ու միւսներն ալ քանապէներուն վրայ ։

Խօսակցութիւնը Շաւարշը սկսաւ ։

— Է՛ս նայինք, ըսաւ ձեռքը Վահանին ուսին դնելով, ալ այսօր լաւ մը պիտի վայելենք ձեզի, անցեալ օրուան պէս պիտի չընէք, պիտի խօսիք, պիտի կարդաք, այնպէս չէ՞, պիտի քամենք ձեզի, հա՛, պիտի քամենք ։

Ետոյ ամէնուն դառնալով, բացատրութիւնը արժեցնելու համար ․

— Պիտի քամենք, այնպէս չէ՞ ։

Եւ պարերգը կը սկսէր ։

— Միւսիւ Երամեան, հաւատացէք, կ'ըսէր հայրը, կողմնամօրուքով ու քըթակնոցով պատկառելի վայելուչ մարդ մը, ես շատ բան չեմ կարդար, բայց ձեր գրուածներէն մէկ կտոր չեմ փախցներ ։

— Զէ՛ չիտակը, շատ աղուոր գրիչ մը ունիք կ'աւելցնէր մայրը ։

— Բէէ՜ ալըման կը գրէք, ըսաւ մօրաքոյրը, յիսունոց, տգեղ, մնացած բայց բարի, անոյշ աչքերով կնիկ մը ։ Ես չեմ հասկնար ամա, Վերժինը կը կարդայ գուզէլ խըյալի բաներ են ։

— [illegible], եզրակացուց Կուռնիկ աղան, մեծ հայրը, բառերն իր ալեւոր պեխերուն մէջէն հատիկ հատիկ թափելով ։

— Մանաւանդ «Առ գերեզման Նոճեաց» ոտանաւորը, ա՜ն սքանչելի բան էր ։ Ե՞րբ էր հրատարակուեցաւ . . .

Եւ ամէնքը միաբերան .

— Օ՜, ան նոճի՜ն, նոճի՜ն ։

Վահան կը կարմրէր առանց բան մը զուրցելու, յիշելով որ իր «Առ նոճին գերեզմանաց»ին վրայ կը խօսէին ։

— Ալ տեսնենք ձեր գրպանէն ինչ գանձեր պիտի հանէք, ըսաւ Շաւարշ ձեռքը գրեթէ Վահանին գրպանին մօտեցնելով, ուրկից թուղթի կտորի մը ծայրը դուրս կ'ելլէր ։

Վահան թող չտուաւ, խնդաց, ընդդիմացաւ .

— Հաւատացէք, ըսաւ, բան մը չունիմ հետս, կը ցաւիմ . . .

Բայց Շաւարշ կը պնդէր .

— Համեստութիւն չուզեր, պարոն Երամեան, գրպաննիդ գձեզ կը մատնէ կոր, ի՞նչ թուղթ է ատիկա ։

— Կարդացուելիք բաներ չեն, եղբայր ։

— Բայց դուք մի՛ դատէք, վրայ բերաւ Վերժին, թողէք որ ընթերցողները դատեն ։

ԱՐՇԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՇԵՐԱՄԱԲՈՑԵՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք չերամաբուծութեան վերայ գործնական իրատներ ստանալ, եւ ձեզ առաջնորդող ուղեցոյց մը ունենալ, դիմեցէ՛ք Պահչէ-Թաբուի Բիւզանդեան դրատունը, եւ խնդրեցէ՛ք.

Ա. Մելիք-Շահնազարեանց կոստանդին. ՈՒՂԵՑՈՅՑ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՇԵՐԱՄԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ. Հրատարակութիւն Թիֆլիսի հայերէն գրքերի ընկերութեան. Գին 8 դահեկան։

Բ. Մատսինեանց Մկրտիչ. ՇԵՐԱՄԱԳԱՀԱԿԱՆ ԽՐԱՏՆԵՐ. Հրատարակութիւն Երեւանի Մատսինեանց Սերմաստան. Գին 2 դահեկան։

Պահչէ-Թաբուի Բիւզանդեան դրատունէն կրնաք առանալ նաեւ հարկնական կանայ խոզակի հունտ, պատրաստուած ձեռնհաս մասնագէտներէ եւ գրկուած իրր նմոյշ։ Գաւառներէն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին։

ՍԱՄՓՈՆ

ԱՃՈՒՄ, ՈՅԺ, ԵՒ ԵՐԿԱՐՈՒՄ ՄԱՁԵՐՈՒ

Տեղական կրկին եւ կրկին փորձերով հաստատուած եւ քանի քանի չնորհակալագաց եւ քաջալերական ուղերձներով օժտուած իւր եզական աղեցութիւնը։

ԿԵՐՏ

ԴԵՂԱԳՈՐԾ ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ԹԵՓ, ՔՈՍ, ԿԵՂ, ընդհանուր մազերու հիւանդութեանց անմիջական դարման։ Ցարդ չէ երեւցած ՍԱՄՓՈՆԻՆ նման եզական դերք վայելող պատրաստութիւն մը։

Մէկ չիչ փորձելով կարելի է զուչակել իւր ազէկ հետեւանքները։

ՍԱՄՓՈՆԻ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐԸ
1. Անհրաժեշտ ազդեցութիւնը ձեռք ձգելու համար գործածել ստմանակալ եղանակի համեմատ ոչ է 2–3 չիչ։
2. Գործածել իւր հետ ներփակեալ հրահանգին ճշդութեամբ։
3. Զգուշանալ կեղծերէն եւ ուղղակի գիմել իւր հաղեին։

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ. — Կ. Պոլիս Սուլթան համամ Քիւչիւք Այիր էֆէնտի խան Թիւ 10, եւ Խասդիւղ Դեղարան ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ։ Գաւառաց յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

ԳԻՆ 15 ՂՐՈՒՇ

3 չիչ միասին առնողին 7½ ղրչ. զեղչ

L'ANCRE

ԼԱՐԻՍԱ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատեալ ի Վիէննա 1858ին

Ամէնէն ծանօթ, ամէնէն նշանաւոր եւ ամէնէն հին ընկերութիւնը համայն Արեւելքի եւ Թուրքիոյ մէջ։

Երաշխաւորեալ պահեստի դրամագլուխն է աւելի քան 100,000,000 ֆրանք, որ կը բաղկանայ Վիէննայի եւ Պուտապէշթի մէջ ընկերութեան ունեցած անշարժ կալուածներէ եւ կառավարութեան ու երկաթուղւոյ առաջին կարգի եւ հաստատուն բաժնետոմսերէ։

Ընկերութեան հիմնադրութենէն մինչեւ յուլիս 1891 գէկտ. 31 ի դէպ մահու եւ ի կենդանութեան, ապահովագրելոց վճարուած են աւելի քան 184,000,000 ֆրանք։

ԱՐԻՒՍԻ ընկերութիւնը իւր հաստատութենէն մինչեւ յայսոր ապահովութեան կենաց ճիւղին պատկանած ըլլալով առանց հրդեհի եւ ծովային ճիւղերն ալ շահագործելու իւր պատկառելի դրամագլուխն միմիայն այս ճիւղին յատկացուցած է, ընդ հակոտուկ թեամբ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական եւ թագաւորական կառավարութեան ներքին գործոց բաժնի պետ Պարոն Ժան Մուքի։

Ընդհանուր Գործակալ
համայն Թուրքիոյ և Պալկանեաց
Պ. Լ. ՊՈՆՏԻ

Ընդհանուր Վերտեսուչ
համայն Թուրքիոյ և Պալկանեաց
Պ. Ն. ԾԱԶՈՒԿԵԱՆ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Թիւնէլի հրապարակը Մայերի ատն վերի յարկ

ՏՊԱՐԱՆ

ԹԱԳԻՒՐ ՍԱՆԱՍԱԳԵԱՆ

Մեծ Փողոց Բերայ, Հալեպ չարչը (Cité d'Alep)

Տպարանս այս անգամ կրգայ Ծանուցանել Արգոյ Հասարակութեան եւ իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, տպագրելոց նրբութեան եւ մաքրութեան վերաբերեալ ամեն խնամք չեն գլացուիր (ինչպէս ցարդ ապացուցուած է), եւ նոյնպէս Եւրոպական գործիքներով կը տպագրուին Օրագրեր (ինչպէս այժմ ՀԱՅՐԵՆԻՔը), Դրեր, Տետրակներ, Հաշուեցոյցք, Տեղեկագիրք, Շրջաբերականք, Նամակագլուխք, Հասցէագիրք, Ընկայագիրք, Ծանուցմունք, Մահագգիր եւայլն։

ՄԱՆԱՒԱՆԻՏՈՒԹԻՒՆ ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵՔԱՐՏԻՑ

ԿԵՆԴԱՆԱԳՐՈՎ ԱՅՑԵՔԱՐՏՔ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Սիպտղական տպագրութեանց համար ՏՊԱՐԱՆՍ գիտերները եւ կիւրակէ օրերն եւս բաց է։

ՇԻՐՓԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՏ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1892 Մարտ 4 Չորեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ Ապրիլ 20

Բոլոր կէտերէն օրերէն Ս-բոլոպան եղբ+էն կոմ-ըլ ԼՂող ընթեռոաց երբեկոր-ի-ն+ ժ. վ.

12 35 Եէնիմ. մէջարդ. պէյօղլ-քաս. Թարապ. եէնիք. (եէնիք.ի ղեկ.ին հետ պիտի հաղորդակցի) 38
1 40 Եէնի. մէջար. պէյօղլ. Թարպ. եէնիք. միրկէօն ր. հիսար. (ր. հիսարի ղեկ.ին հետ պիտի հաղորդակցի 37
2 50 ր. ա. գավագ մէզդ. պէյօղլ-ք. Թարպ. պէյ-քօզ անկից մինչեւ գանալ անտի ասիական եղբերքի հաւատմոտոյցներն հանդիպելով օրթ-ք. և գանա. ղեկ.ին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթ օրերը օրթաք.ե զատ վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզ. պէշիկթաշ 32
3 05 Եէնիմ. մէզար. պէյօլ-ք. Թարպ. եէնիք. սթէնե. միրկ. պոյաճ. ր. հիսար. (ր. հիսարի ղեկ.ին հետ պիտի հաղորդակցի) (ուր. օրեր պէպէք Աքճ. ք.ւ Գեր. Զբ Օրթ. Պէշ. պիտի Հանդիպի) 39
4 30 եէնիմ մէզար. պէյօլ-ք. Թարապ. եէնիք. սթէնէ-ա միրկ. պոյաճ ր. հիսար. պէպէք պէշիք. (ուր. օրերը արնվ. գուր. օրթաք.) 38
6 — եէնիմ. մէզպ. պէյօլ-ք. Թարպ. եէնիք. սթէն.միրկ. պոյաճը. ր. հիսար պէպէք արնվ.գուրչ. օրթաք. պէշիք. 23
7 — եէնիմ. մէզար. պէյօլ-ք. Թարապ. պէյ-քօզ բաշպ. եէնիք. միրկ. գանլըճա ր. ա. հիսար գանա. արնավա. չէնկէյէք. պէյլէր. օրթաք. գուզ. պէշիք. իւսկ. 25
8 — ա. և ր. գավագ եէնիմ. մէզար պէյօլ-ք. Թարապ. եէնիք. սթէն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնավ. գուրչ. օրթաք. պէշիք. 32
10— մէզարպ. պէյ. Թարապ. եէնիք. միրկ. ր. հիսար արնավ. օրթաք. պէշիք. 28

ԵՒՆԷՔԼՒՆ կոմ-ըլ ԼՂող ղեկ.ին հետ

12 40 Էմիր. պոյաճ. ր. հիսար պէպէք արնվ. գուրչ. օրթաք. պէշիք. 20
1 10 եէնիք. սթէն. միրկ. պոյաճ. ր. հիսար պէպ. (պէպէկ ղեկ.ին հետ պիտի հաղորդակցի ուր. օրերը արնվ. գուր. օրթ. պէշ. 19
10 10 Էմիրկեանէն շիհակ կամուրջ 22

Ա.ղնավ-ա էՒՆԷՆ կոմ-ըլ ԼՂող ղեկ.ին հետ

12 15 պէպէք արնվ. գուրչ. օրթաք. պէշիք. 23
1 — պէպէք արնվ. գուրչ. օրթաք. պէշիք. 20
1 20 Օրթ.էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 22
1 45 պէպէք. արնվ. գուրչ. օրթաք. պէշիք. 25
2 25 ր. հիս. պէպէք արնվ. գուր. օրթ. պէշիք. 23
3 00 պէպ.Աբք.Եր. է օրթ.պշ. ուր. օր.3 15 22
3 30 պէպէք արնվ. գուրչ. օրթաք. պէշ. (բացի ուրբաթէ) 20
4 00 Ր. Հ. պէպէք արնվ. գուր. օրթաք. պէշ. դավթ. (բացի ուր.է) 37
4 15 օրթաքէօղլէն շիհակ կամուրջ (բացի ուրբաթէ) 32
4 45 պէ. Աք. Գր. Զբ Օրթ.պէշ.ա 22
5 30 պէպէք արնվ. գուրչ. օրթագ. պէշիք. (բացի ուր. է) 28

Ա.ղնական եղբ+էն կոմ-ըլ ԼՂող ղեկ.ին հետ

12 20 վ.անիք. չէնկէլ պէյլէր. գուզ. 34
12 30 պէ.քօզ բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիսար գանա. օրթ. (գանալ պիտի հղրդկցի) ուր. օրեր բացի օրթաք.էն վան. չէնկ. պէյլ. գուզկ. 22
1 10 պէպէք գանա.վանիք. չէնկէլ պէյլէր. գուզ. պէշիք. (բացի ուրբաթէ) 28
1 40 պէ.յգօղէն բաշպ. եէնիք. գինճ. էմիր. ր. ա. հիսար գանա. արն. Ջն. ք. պէյ. օրթ. գուզ. իւս. պէշ. գպպ. 1
2 5 գանա. վանիք. չէնկ. պէյլ. դկ. պէշք. 34
3 05 ա.հիս. գան. վանք. չէնկ.պկյ. գուզ. Պշ. 28
3 30 պէ.յգօղ բաշպ. չուպուգլ. գանճ. ա. հիսար գանալ. օրթ. (գանալ պիտի հաղորդկցի ուրբաթները բացի օրթ. վանիք. չէնկէլ. պէյլ. գուզկ. պէշիք. 32

Բոլոր կէտերէն օրերէն Ս-բոլոպան եղբ+էն կոմ-ըլ ԼՂող ղեկ.ին հետ

4 20 գանա. վանիք. չէնկէլք. պէյլէր. գուզ. իւսկ. (բացի ուրբաթէ) 34
5 00 պէ.յգօղ բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիսար գան. վան. չէնկ. պէյլ. գկճ. պէշք. 19
7 — միրկ. ր. ա, հիսար գանա. արնավ. չէնկ. պէյլ օրթք. գուզկ. պէշիք. իւսկ. 1
9 — պէյ. թարպ. պէ.յգօղ բաշպ. չուպգ. գանլըճ. ա. հիսար գանա. վանիք. չէնկ. պէյլ գուզկ. իւսկ 20
10 25 պէ.յգօղ գանալ. չէնկ. պէյլ իւսկ ուր. օրերը Գանտիլիէն կամուրջ) 23
11 — Դպկճք. էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 19
11 15 Գանալ. ուղ. կամուրջ (բացի ուրբաթէ) 25

(Բոլ է ւէրակէ օրերէն) կոմ-ըլէն ս-բոլոպան եղբ+էն կոմ-ըլ ԼՂող ղեկ.ին հետ

1 30 պէշ. օրթ. արն. պէպ. ր. հիս. 23
2 30 պէշիք. օրթաք. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. եէնիք. թարպ. պէյ. մէզար. եէնիմալէ, 38
3 35 Գապաթ. իւսկ. պէշիք. գուզկ. օրթաք. պէլլէր. չէնկէլ. արնավ. գանալ. ա. և ր. հիսար գանլըճ. միրկ. եէնիք. բաշպ. պէյգ. Թարապ. պէյ. մէզ. եէնիմալէ 25
4 15 պէշիք. օրթ. գուրչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար պոյաճ. սթէն. եէնիք. Թրպ. պէօք. մէզարպ. եէնիմալէ 23
5 15 իւսկ. պէշիք. գուզկ. օրթաք. պէլլէր. չէնկ. արվ. գանա. ա. և ր. հիսար գանլ. միրկ. 1
6 — Գապաթ. պէշիք. օրթաք. գուրչ. արվ. պէպէք. ր. հիսար միրկ. եէնիք. պէյգօղ Թարապ. պէօյիւքտ. մէզար. գավագներ 32
7 — պէշիք. իւսկ. գուզկ. պէլլ. չէնկ. անվ. գանա. ր. հսր. պոյաճք. գանլճ. եէնիք. Թարպ. պէօյք. 20
8 30 պէշիք. օրթ. արնվ. պ.պ. ր.հիսար միրկ. եէնիք. Թարպ. մէզարպ. պէօյա. 28
9 20 պէշիք. օրթ. գուրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ. 22
10 5 պէշիք. օրթ. գուր. արնվ. պէպ. ր. հիսար, պոյաճ. միրկ. իսթ. եէնիք. Թարպ. պէօյա. մէզարպ. եէնիմ. (ուրբաթները չկայ) 38
10 45 Ր. հիսար պոյաճ. միրկ. սթէն. եէնիք. Թարապ. պէօյ.ւքտ. մէզարպ. եէնիմ. (ուրբաթները չկայ) 32
11 20 եէնիք. Թարապ. պէօյ. մէզպ. եէնիմա. (ուրբաթները պոյաճըգիւղ) 39
11 35 Պէպէք ր. հիսար պոյաճ. միրկ. սթէն. եէնիք. 19

Կոմ-ըլէն Աբնավ-ա ֆէ-ը երբեկոր ղեկ.ին հետ

2 55 կամուրջէն ուղ. Պէպ. (բացի ուրբաթէ 20
3 25 կամուրջէն ուղղակի ր.հիսար(բաց ուր.) 37
4 10 Ուղղակի պէպէք 22
4 50 Ուղղակի պէպէք (բացի ուրբաթէ) 28
10 35 Պէշիք. օրթ. գուր. արնավ. պէպէք Գանտ. Ա. Ր. հիսար գանլ. միրկ եէնիք. բէչ պահճ.պէյ. (ուրբաթի օրերը չկայ) 1
11 15 Գապ. պէշիք. օրթ. գուր. արնվ. պէպ. ր. հիսար. պոյաճը. 20
11 45 Պէշիք. օրթ. գուրուչ. արնվ. պէպէք 23
12 — Պէշիք. օրթա. գուր. արնվա. 25

Կոմ-ըլէն Ասխան եղբ+ երբեկոր ղեկ.ին հետ

1 20 Ուղ. գանտ. (ուրբ. օրերը իւս. գուղ. 34
2 00 իւսկ. պէյլ չէնկ. պէպէք (Պէպէքէն եէնիմահ. գացող ղեկ.ին հետ պիտի հաղորդակցի) 22
2 20 Ուղղակի ր. հիսար 28
3 20 իւսկ. գուղկ. պէյլպ. չէնկ. վանիք. գնտ. ա. հ. գանլ. չուպուգ. բաշպ. պէյ. 34
3 30 Ուղղա ի գանալ. (բացի ուր.է) 9 05 Գուլ. պէյլ. չէնկէլ. գանալ. ա. հիսար գանլ. բաշպ. պէյգ. (ուրբաթ օրեր 9 30 ին իմնչես Գանտիլի) 23
10 30 պէյլէր. չէնկ. վանք. գանա.(ուրբ. օրերը 10 20 անցած գուղ. այն. ք. ա. և ր. հիս. գանլ.Միր. եէն. ք. Բաշա պահ. Պէյգ 25
10 30 պէշք. գանալ ա. հիսար գանլ. բաշպ.պէյգ. մէզպ. ր. ա. գավ. 25
10 40 իւսկ. գուղկ. (բացի ուրբաթէ) 37
11 00 Պէշիք. գուզկ. պէյլէր. չէնկէլ. վան. գանալ. պէպէք (ուրբաթի օրերը իւսկ պիտի Հանդիպի) 19
11 22 Գանտիլ. ա. հիսար գանլըճ. չուպուգ. բաշպ. պէյգօզ (ուրբաթի գուզկ) 31
11 45 Գապ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք.գնտ. (Փոխ որկանից օգերուն այս ղեկ.ին Գանտիլիի չի պիտի Հանդիպի) 28
12 — Իւսկ. գուզ. (բացի ուր. և շաբաթէ) 15

Ա.ուաւօտները եէնիմ.էն 4 30ին և երեկոյին կամուրջէն 9 0ին պ.յգօզ և պէյգօզէն 10ին և կամուրջէն 8 30ին եւրոպականներէն և 10ին մ.սապ.էն 10 40ին կամուրջէն իւսկիւտար գացող ղեկ.ին հետ չպիտի ընդունին։

Փոխ որկանից օգերուն Սթէնէա Մէզպ. և Ր. Խավագ ղեկ.ին հետ չպիտի Հանդիպին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՏ

Իսկիւտարէն կոմ-ըլ կոմ-ըլէն Իսկիւտար

— —	— —	— —	— —
— —	— —	12 50	7 10
12 30	7 —Պէշիք.	1 20	8 20 Պէշի.
1 —	8 — Պէշի.	1 50 Պէշի.	9 5
1 30Պէշիք.	8 20 վ.ոս.	2 20	9 50
2 —	9 00Պէշի.	2 50	10 15Պէշիք
2 30	9 30	3 20 վ.ոս.	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 — Ֆէրպ	3 20 Պէշի.	10 40 Գէզ.
3 30	10 15 Պէշի.	4 00	11 —
3 45 Ֆէրպ.	10 40	4 30 Ֆրպ.	11 30 Ֆրպ.
4 10	11 —Գուզ.	4 45 Պէշք.	11 20
4 40	11 — Ֆէրպ	5 15 վ.ոս.	11 50
5 — վ.ոս.	11 20	5 35 Պէշք.	12 —Գզ.*
5 35 Ֆէրպ.	11 40	6 15 Ֆրպ.	12 10
5 55	12 5	6 25Պէշք.	— —
6 30	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

— —	— —	— —	6 25 Պէշք.
— —	7 Պէշք.	— —	7 10
12 30	8 — Պէշք.	12 50	8 20 Պէշք.
1 15	8 20 վ.ոս.	1 20	9 5
2 — Պէշի.	9 — Պէշք.	1 50 Պէշի.	9 45
2 30	9 30	2 45	10 15 Պէշք.
3 20	10 — Ֆրպ.	3 15 Պէշք.	10 30 Ֆէրպ
3 45 Ֆրպ.	10 15 Պէշք.	3 20 վ.ոս.	10 40
4 —	10 40	4 30 Ֆրպ.	11 20 Ֆէրպ
4 40	11 Ֆրպ.	4 30 Պէշք.	11 20
5 35 Ֆրպ.	11 10	5 15 վ.ոս.	11 40
5 15 Պէշք.	11 45	5 30 Պէշք.	12 10
6 —	12 5	6 15 Ֆրպ.	— —

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ եւ առն օրերը աեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՏ

2 30	Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակէ) (ուր. օրերը 3 30 ին)
4 15	» » (բացի ուրբաթէ)
10 40	» » (բացի ուր.և կիր. օրե)
11 25	» » (ուր.և կիր. ժ. 10 45ին)
2 —	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի կիր.է)
3 45	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի ուր.է)
10 10	կամուրջէն Հարէմ (բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ)
11 10	կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30 ին)։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵԻ ԿԱՌԱՐԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՏ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 35	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 —	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30	Սիրքէճիէն Իսկիւտար
6 15	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար

Ծան,— Օգը միգապատ եղած ատեն ղեկ. նաեւ երկնց գանուած տեղը պիտի Ձնան։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՑ ԵՒ ՓԻՒՉԻՒՔ—ԶԷՓՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 ՀՈԿՏ. 1891, մինչեւ յայսր անօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՓԻՒՉԻՒՔ—ԶԷՓՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	ԱՌԱՒՕՏ												ԵՐԵԿՈՑ												
	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 —	10 30	11 —	11 30	12 —	1 30	2 —	2 30	3 —	4 —	4 30	5 —	5 30	6 —	6 30	—	—	—
Գում գաբռա	6 39	7 9	7 39	8 08	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39	—	—	—
Եէնի գաբռա	6 43	7 13	7 43	—	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	—	—	—
Տաուս փ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	—	8 49	9 18	9 49	10 13	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	—	—	—
Եէսի գուլէ	6 55	7 23	8 01	8 22	8 55	9 21	9 54	10 23	10 55	11 24	11 55	12 23	1 55	2 21	2 54	3 23	4 23	4 55	5 26	5 55	6 24	6 55	—	—	—
Մագրի գիւղ	7 09	7 33	8 12	8 39	9 06	—	10 04	10 33	11 6	11 36	12 05	—	2 06	—	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 34	7 06	—	—	—
Ա.Սթէֆանո	7 18	—	8 21	8 52	9 15	—	—	—	11 15	11 47	—	—	2 15	—	—	3 45	—	5 15	5 48	6 16	—	7 15	—	—	—
Քիւչիւք չէք	—	—	—	9 02	—	—	—	—	—	11 55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 24	—	—	—	—	—
.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ՓԻՒՉԻՒՔ—ԶԷՓՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51			
	ԱՌԱՒՕՏ												ԵՐԵԿՈՑ												
	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.
Քիւչիւք չէք	—	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 06	—	—	—
Ա.Սթէֆանո	6 30	7 —	8 —	8 30	—	9 30	—	—	—	11 27	—	1 —	—	—	2 30	—	4 —	—	5 30	5 57	—	7 18	—	—	—
Մագրի գիւղ	6 40	7 10	7 39	8 11	8 40	—	9 40	10 10	10 40	11 38	12 24	1 10	—	—	2 40	3 10	4 10	4 10	5 40	6 10	6 40	7 43	—	—	—
Եէսի գուլէ	6 52	7 22	7 50	8 23	8 52	9 26	9 52	10 23	10 52	11 53	12 44	1 22	1 52	2 26	2 52	3 22	4 22	4 52	5 52	6 22	6 52	7 57	—	—	—
Սամաթիա	6 56	7 26	—	8 27	8 56	9 29	9 56	10 26	10 56	11 56	12 48	1 26	1 56	2 29	2 56	3 26	4 26	4 56	5 56	6 26	6 56	—	—	—	—
Տաուս փ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 02	—	—	—	—
Եէնի գաբռա	7 27	32	—	8 33	9 02	9 34	10 02	10 32	11 2	12 02	12 54	1 32	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 02	6 02	6 32	7 06	—	—	—	—
Գում գաբռա	7 87	38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 14	8 06	—	—	—
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 07	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	4 16	4 46	5 16	6 16	6 46	—	8 15	—	—	—
.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

☛ Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կա ախմրի մէջ, սկ մեծ ծ արք Պոլսէն Լրագրիվուլ կամ աւելի հեռի կայա անաց միչև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին, Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակօններ, միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակօններ։

ԼԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԹՆԱՁՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՄՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական ֆոխտպրէյ ընկերութիւն վասն վերաւորելոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 Յունվար 22

Հրամանագրոյն Համեմատ

ԿՐ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴԱՂՂԻՈՑ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց չատ անգամ չունենալով մեր խնայած եւ աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորնչցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն եւ պատճառներ գտնելով մեր խնայած ստակներն յուսախաբ կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին գործ մը չէ, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ միանալու կապակցութիւնը մը չունենանք։

Ահաւասիկ «Լէքօնօմի էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը եւ այլն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ընծեռնանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԻՆ ՕԳՏՈՒԻՒՆՔ

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւնն ուզող եւ բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, Հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Միւսլիմնկեան խան, թիւ 26-27, ընդհանուր անօրէն Բ. ՇԱՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ։